

Presenting a Qualitative Model of Professional Development of Student Teachers in the Field of Physical Education

Leila Moslehi¹, Farzaneh Davari^{2*}

1. Assistant Professor, Department of Sport management, Faculty of Sport Sciences, Alzahra University, Tehran, Iran

2. Assistant Professor of Department of Physical Education, Farhangian University, Tehran, Iran

(Received: 2022/11/05; Accepted: 2023/11/04)

Abstract

Physical education teachers in schools are crucial elements in the implementation of education through physical activities. To achieve educational goals, it is essential to take effective actions for their professional development during their university studies at Farhangian University. Therefore, the present research aims to provide a qualitative model for the professional development of physical education students in Farhangian University. This qualitative research has an exploratory nature. Participants in this research were faculty members in the field of physical education at universities affiliated with Farhangian. Sampling in this research was done by snowball sampling method. After 11 interviews, theoretical saturation was done. The data obtained from the interviews were analyzed in three stages of open, axial, and selective coding, identifying 77 concepts, 34 categories, and 15 core categories. Based on the results, three main factors, including causal conditions (related to faculty members, facilities, and management), contextual factors (students' individual characteristics, students' qualitative level in terms of scientific knowledge and practical skills), and intervening factors (economic constraints, attitudinal factors) were identified. Finally, strategies and consequences for the professional development of physical education students Farhangian University in were presented.

Keywords: Professional Development, Farhangian University, Physical Education Teacher

* **Corresponding Author, Email:** farzanehdavari@cfu.ac.ir

ارائه مدل کیفی توسعه حرفه‌ای دانشجو معلمان رشته تربیت بدنی

لیلا مصلحی^۱، فرزانه داوری^{۲*}

۱. استادیار، گروه مدیریت ورزشی، دانشکده علوم ورزشی، دانشگاه الزهراء، تهران، ایران

۲. استادیار، گروه آموزش تربیت بدنی، دانشگاه فرهنگیان، تهران، ایران

(تاریخ دریافت: ۱۴۰۱/۰۸/۱۴؛ تاریخ پذیرش: ۱۴۰۲/۰۸/۱۳)

چکیده

معلمان تربیت بدنی در مدارس از اجزای مهم اجرای تربیت و آموزش در قالب فعالیت جسمانی هستند که برای رسیدن به اهداف آموزشی، لزوم انجام اقدامات مؤثر در راستای توسعه حرفه‌ای آن‌ها در دوران دانشجویی در دانشگاه فرهنگیان وجود دارد؛ لذا پژوهش حاضر با هدف ارائه مدل کیفی توسعه حرفه‌ای دانشجو معلمان رشته تربیت بدنی انجام پذیرفت. این پژوهش از نوع تحقیق کیفی با ماهیت اکتشافی است. مشارکت کنندگان در این پژوهش اساتید هیئت علمی رشته تربیت بدنی دانشگاه‌های فرهنگیان کشور بودند. نمونه‌گیری در این پژوهش با روش گلوله‌برفی انجام پذیرفت که در این ارتباط پس از انجام ۱۱ مصاحبه اشباع نظری حاصل شد. داده‌های حاصل از مصاحبه‌ها در سه مرحله کدگذاری باز، محوری و انتخابی تجزیه و تحلیل شد که به ترتیب ۷۷ مفهوم، ۳۴ مقوله و ۱۵ قضیه تعیین شد. بر اساس نتایج به دست آمده عوامل علی (عوامل مرتبط با اساتید، عوامل مرتبط با امکانات و تسهیلات و عوامل مدیریتی)، عوامل زمینه‌ای (ویژگی‌های فردی دانشجویان، سطح کیفی دانشجویان از منظر دانش علمی و مهارت عملی) و عوامل مداخله‌گر (محدودیت‌های اقتصادی، عوامل نگرشی) شناسایی و در نهایت راهبردها و پیامدهای توسعه حرفه‌ای دانشجو معلمان رشته تربیت بدنی ارائه شد.

واژگان کلیدی: توسعه حرفه‌ای، دانشگاه فرهنگیان، معلم تربیت بدنی

مقدمه

منابع انسانی هر سازمانی، دارایی کلیدی سازمان محسوب می‌شود. مدیریت مؤثر این منابع، موفقیت سازمان را در تلاش‌های صورت پذیرفته به ارمغان می‌آورد. اقدامات در این حوزه مجموعه‌ای مرتبط با یکدیگر هستند که از شیوه‌های مختلف مدیریت منابع انسانی از جمله استخدام، انتخاب، آموزش، مدیریت عملکرد و پاداش تشکیل شده‌اند (تامسون و همکاران، ۲۰۲۱). این رویکرد برای نظام آموزش عالی که یکی از اهداف عمده آن تربیت نیروی انسانی متخصص مورد نیاز توسعه کشور و کمک به حل مسائل جامعه است، مستثنا نیست. آموزش عالی به‌عنوان بالاترین سطح آموزشی جامعه از اهمیت فراوانی برخوردار است؛ زیرا نقشی اساسی در رشد و توسعه جامعه در ابعاد مختلف فناوری، علمی، فرهنگی، اقتصادی، اجتماعی و سیاسی ایفاء می‌کند و حاصل کلیه فعالیت‌ها و تلاش‌های نظام آموزشی در آن منعکس می‌شود (حسینی، کمالی‌مقدم و هرندی، ۱۳۹۷). مهم‌ترین رسالت نظام آموزش عالی، پرورش نیروی انسانی ماهر و کارآمد است. به عبارتی، دانشگاه‌ها عهده‌دار نوع مهمی از سرمایه‌گذاری هستند که با فراهم‌سازی زمینه بالندگی دانش، مهارت و نگرش دانشجویان، زمینه را برای رشد و توسعه حرفه‌ای آن‌ها فراهم می‌سازند (پرهیزگار و پورآتشی، ۱۳۹۵).

در هر کشوری برای آموزش و تربیت دانشجویان به‌نحوی که پس از دانش‌آموختگی به‌عنوان نیروی کار باکیفیت وارد جامعه شوند، سرمایه‌گذاری‌های کلانی صورت می‌پذیرد و در سطوح و رشته‌های مختلف دانشگاهی عوامل متفاوتی برای دستیابی به نتایج مطلوب در این حوزه مدنظر می‌باشند (الاسفر و عابدین، ۲۰۲۱). دانشگاه فرهنگیان از سال ۱۳۹۱، از طریق کنکور سراسری دانشجویانی را به‌منظور تربیت معلم جهت برطرف کردن نیازهای آموزش و پرورش جذب کرده است. اگرچه در دیگر دانشگاه‌ها دانشجویان پس از فراغت از تحصیل ممکن است در حرفه‌های

1 Thomson et al.

2. Al-AsefeR & Abidin

مختلفی در رشته تحصیلی خود مشغول به کار شوند، اما حرفه معلمی هدفی مشخص برای دانشجویان دانشگاه فرهنگیان است که اهمیت و اثربخشی توسعه و رشد حرفه‌ای دانشجویان معلمان را در این دانشگاه دوچندان می‌سازد. در قرن بیست و یکم، به معلمی به‌عنوان یک حرفه کاملاً تخصصی که از قبل باید صلاحیت‌های لازم را کسب کرده و آموزش‌های لازم را طی کرده باشد، نگریسته می‌شود (جعفریان‌یسار و جعفریان‌یسار، ۱۳۹۸) و توسعه حرفه‌ای^۱ مدت‌هاست که به‌عنوان سازوکاری برای توسعه و تداوم دانش حرفه‌ای تلقی می‌شود (فیرمن^۲ و همکاران، ۲۰۲۰). به نظر می‌رسد همواره کیفیت عملکرد معلم یک نگرانی ملی و حتی بین‌المللی باشد و شاید به همین دلیل است که کشورهای بسیاری در حال اجرا، تحلیل و بررسی مجموعه‌های متنوع از راهکارهایی هستند که با هدف بهبود کیفیت آموزش و پرورش از طریق بهبود کیفیت عملکرد معلمان پی‌ریزی می‌شوند (سلیمی و مصلحی، ۱۳۹۵). توسعه حرفه‌ای نه تنها فرآیندی است که به رشد شخصی معلمان کمک می‌کند، بلکه همچنین یک عامل مهم در بهبود کیفیت آموزش در مدارس است (ینن و یونتتم^۳، ۲۰۲۰). توسعه حرفه‌ای معلمان برای بهبود نتایج دانش‌آموزان بسیار مهم است و از آنجاکه شامل یک ساختار چندبعدی است و در طول زندگی حرفه‌ای معلم یعنی از زمان دانشجویی تا انتهای زمان اشتغال به کار در آموزش و پرورش تغییر می‌کند، تعریف توسعه حرفه‌ای را پیچیده می‌سازد (سنکار^۴ و همکاران، ۲۰۲۱).

حرفه‌ای بودن^۵ شامل توانایی‌های مختلفی است که برای تبدیل شدن به یک فرد حرفه‌ای لازم است (زکیودین^۶، ۲۰۱۹) و توسعه حرفه‌ای به‌عنوان فعالیت‌هایی است که مهارت‌ها، دانش، تخصص و سایر ویژگی‌های فرد را توسعه می‌دهد. می‌توان گفت توسعه حرفه‌ای فعالیت‌هایی است برای حمایت از معلمان در بهبود نیازهای مربوط به کارشان به‌عنوان یک معلم. این مفهوم

-
1. Professional Development
 2. Fairman
 3. Yenen & Yontem
 4. Sancar
 5. Professionalism
 6. Zakiyuddin

شامل تمام تجربیات یادگیری طبیعی و آن دسته از فعالیت‌های آگاهانه و برنامه‌ریزی شده است که به‌طور مستقیم یا غیرمستقیم برای فرد یا گروه مفید است و از این طریق به کیفیت آموزش در کلاس کمک می‌کند (علی‌افی^۱، ۲۰۲۲). نتایج توسعه حرفه‌ای در دو بخش نتایج فوری در دانش و توانایی‌های معلمان و نتایج بلندمدت که در پیشرفت دانش‌آموزان قابل مشاهده است، قابل بررسی است؛ توسعه حرفه‌ای اگرچه نتایج کوتاه‌مدتی بر دانش و مهارت دانشجو معلمان به همراه دارد، می‌تواند در بلندمدت و پس از فارغ‌التحصیلی نتایج ارزشمندی بر کیفیت تدریس معلمان و در نتیجه پیشرفت دانش‌آموزان داشته باشد (الاسلامی^۲ و همکاران، ۲۰۲۲).

مفهوم توسعه حرفه‌ای برای معلمان مشغول به کار و همچنین دانشجویان دانشگاه فرهنگیان به‌عنوان معلمان آینده کشور در مطالعات مختلفی مورد توجه محققان بوده است. رستمی و همکاران (۱۴۰۰) شاخص‌های شایستگی دانشجو معلمان تربیت‌بدنی و عوامل زمینه‌ای مؤثر بر آن را شناسایی کردند که بر اساس نتایج به‌دست آمده عوامل زمینه‌ای مؤثر بر شایستگی‌های دانشجو معلمان تربیت‌بدنی مشمول شاخص‌های آشنایی با فناوری اطلاعات، فراهم کردن امکانات، خصوصیات شخصیتی مربیان، فراهم کردن تسهیلات، محیط و حمایت مسئولان بود؛ همچنین توسعه حرفه‌ای تربیت‌بدنی و توسعه حرفه‌ای معلمی از شرایط علی مدل شایستگی دانشجو معلمان تربیت‌بدنی در پژوهش رستمی و همکاران (۱۳۹۹) شناسایی شد. کاشی‌نهنجی و همکاران (۱۳۹۹) در پژوهشی به تدوین مدل اندازه‌گیری استانداردهای خرد و کلان توسعه حرفه‌ای دانشجو معلمان دانشگاه فرهنگیان پرداختند که در این پژوهش چهار مؤلفه اصلی مورد ارزیابی و تأیید قرار گرفتند که عبارت‌اند از یادگیرنده و یادگیری، محتوای دانش، تمرین آموزشی و مسئولیت‌پذیری حرفه‌ای؛ همچنین چگونگی توسعه مهارت‌های حرفه‌ای دانشجو معلمان در دانشگاه فرهنگیان توسط خروشی (۱۳۹۹) مورد مطالعه قرار گرفت که یافته‌های این پژوهش در

1. Al-Ofi
2. El-Islami

قالب مدل مفهومی، با محوریت مقوله اصلی «توسعه حرفه‌ای دانشجو معلمان»، شرایط علی (مؤلفه‌های برنامه درسی تربیت معلم و انگیزه معلمی)، شرایط زمینه‌ای (برنامه درسی قصد شده دانشگاه و همسویی برنامه درسی دانشگاه و مدرسه)، شرایط واسطه‌ای (ویژگی‌های فردی و شخصیتی استادان، معلمان راهنما و دانشجو معلمان، عوامل اجتماعی و عوامل سازمانی)، منعکس شد؛ علاوه بر این مدل ساختاری استاندارد توسعه حرفه‌ای دانشجو معلمان دانشگاه فرهنگیان بر مبنای سواد اطلاعاتی توسط کاشی نهنجی و همکاران (۱۳۹۷) ارائه شد. بر اساس نتایج این پژوهش شاخص‌های سواد اطلاعاتی در توسعه حرفه‌ای دانشجو معلمان از جوانب متعدد تأثیر مثبت دارند. مصطفائی (۱۳۹۶) در پژوهشی به ارائه الگویی برای توسعه حرفه‌ای دانشجو معلمان پرداخت که بر اساس نتایج کدگذاری و تحلیل داده‌ها ۵ صلاحیت شامل دانش تخصصی، صلاحیت‌های اخلاقی و رفتاری، دانش فناورانه، مهارت تفکر و مهارت حرفه‌ای ارائه شد. در بخش مطالعات خارجی می‌توان به پژوهش استرلی و کریستنسن^۱ (۲۰۲۳) اشاره کرد که نتایج به‌دست‌آمده در این پژوهش نشان می‌دهد ماهیت عاطفی حرفه معلمی و ضرورت به اشتراک گذاشتن تجربیات به‌منظور مقابله بهتر چالش‌ها در مدل توسعه دانشجو معلمان رشته تربیت‌بدنی می‌تواند اثربخش باشد؛ همچنین الاسلامی و همکاران (۲۰۲۲) تحقیقی با هدف بررسی روندهای استراتژی توسعه حرفه‌ای معلمان در سال‌های ۲۰۱۵ تا ۲۰۱۹ به انجام رسانیدند که یافته‌ها نشان داد روند استراتژی توسعه حرفه‌ای بیشتر مشارکتی و با استفاده از محیط یادگیری دانشگاهی است و روند نتایج یادگیری که از طریق برنامه‌های توسعه حرفه‌ای ایجاد می‌شود بیشتر بر توانایی تدریس، توانایی مدیریت کلاس و توانایی درک مطالب متمرکز است. نتایج پژوهش تیاگی و تیاگی^۲ (۲۰۲۰) نشان داد تنوع در روش‌های آموزشی مهم‌ترین عامل مؤثر بر توسعه دانش معلمان پیش از خدمت است؛ علاوه بر این لو، بارت و لو^۳ (۲۰۲۰) پنج روند مؤثر بر تربیت معلمان

1. Osterlie & Kristensen

2. Tyagi & Tyagi

3. Lu, Barrett & Lu

تربیت بدنی را معرفی کردند که عمدتاً بر مهارت‌های عملی آموزش تأکید دارند. همچنین نتایج پژوهش ژو و لیو^۱ (۲۰۱۹) نشان می‌دهد حمایت بیرونی و انگیزه درونی توسعه حرفه‌ای معلمان ورزش را ارتقا می‌دهد. شرود^۲ (۲۰۱۷) ویژگی‌های برنامه‌های آموزشی مؤثر برای معلمان پیش از خدمت را مواردی همچون وجود چشم‌انداز، زمینه‌سازی، استانداردهای کیفیت، تجارب میدانی به‌خوبی برنامه‌ریزی شده و اجرا شده، ارزیابی مستمر، وجود اساتید هیئت علمی متعهد باتجربه و ترکیبی هماهنگ از نظری و عمل عنوان کرد.

آموزش می‌تواند به دانشجو معلمان کمک کند تا کیفیت خود را در زمینه‌های مختلف بهبود بخشند و در این بین بهبود شایستگی حرفه‌ای در این دوران شرط مهمی است (جی^۳، ۲۰۲۲). برای توسعه حرفه‌ای دانشجو معلمان با هدف ایجاد شایستگی‌های لازم، دانشگاه فرهنگیان باید برنامه‌ریزی هدفمند و مشخصی را صورت دهد؛ این در حالی است که به‌منظور اثربخشی اقدامات در این حوزه، تفاوت‌ها در رشته‌های تحصیلی دانشجویان باید مدنظر قرار گیرد. تربیت حرفه‌ای در هر حوزه، فرآیندی است پیچیده است که به فعالیت‌های خاص آن حوزه بستگی دارد. فعالیت‌هایی که یک موسیقی‌دان صورت می‌دهد، متفاوت از کارهایی است که یک حقوق‌دان برای توسعه حرفه‌ای انجام می‌دهد؛ اولی، به تمرین‌های عملی و تکراری با ابزار موسیقی می‌پردازد تا شایستگی‌هایش را ارتقاء بخشد، در حالی که دومی، بر اثر تعامل با موکل‌ها که هرکدام دارای شرایط خاص هستند، به فردی متخصص تبدیل شود (اسدالهی و همکاران، ۱۳۹۷).

یکی از رشته‌های دانشگاهی در دانشگاه فرهنگیان که شرایط خاص و ویژه‌ای در مقایسه با سایر رشته‌ها دارد، رشته تربیت بدنی است. واحدهای درسی که دانشجو معلمان تربیت بدنی در دوران تحصیل باید بگذرانند در دو بخش عملی و نظری ارائه می‌شود. دروس عملی در فضاها ورزشی و دروس نظری به‌صورت عادی و در کلاس درس تدریس می‌شود. از دانشجو معلمان

1. Zhou & Liu
2. Sherwood
3. Ji

رشته تربیت بدنی در انتهای دوران تحصیل انتظار می‌رود علاوه بر مهارت‌های عمومی معلمی، از خبرگی و دانش لازم در رابطه با مباحث عمومی و تخصصی رشته تحصیلی (حاصل از واحدهای نظری) و همچنین مهارت‌های نسبی مناسبی در هر رشته ورزشی (حاصل از واحدهای عملی) برخوردار باشند؛ لذا با توجه به شرایط خاص این رشته عوامل مؤثر بر توسعه حرفه‌ای و همچنین راهبردهای توسعه می‌تواند متفاوت از سایر رشته‌ها در دانشگاه فرهنگیان باشد که این امر لزوم مطالعات هدفمند در این حوزه را برای دستیابی به نتایج اثربخش در توسعه حرفه‌ای دانشجو معلمان رشته تربیت بدنی را خاطر نشان می‌کند.

دانشجو معلمان رشته تربیت بدنی پس از گذراندن دوران تحصیل در دانشگاه فرهنگیان، به عنوان معلمان ورزش در مدارس مشغول به کار شده و آموزش مهارت‌های اولیه اجرای رشته‌های مختلف ورزشی به دانش‌آموزان را بر عهده می‌گیرند (مصلحی و داوری، ۱۴۰۱). معلم ورزش وظیفه دارد به دانش‌آموزان کمک کند به ورزش علاقه‌مند شوند، به طور منظم در فعالیت‌های بدنی شرکت کنند و سبک زندگی فعال و سالمی را پیش ببرند (سام^۱ و همکاران، ۲۰۱۸). معلمانی که از دانش حرفه‌ای خوبی برخوردارند، علاوه بر این که به ارائه آموزش‌ها در سطح کیفی مطلوبی می‌پردازند می‌توانند به راحتی دانش‌آموزان مستعد در رشته‌های مختلف ورزشی را شناسایی و برای ارتقای به سطوح بالا هدایت کنند. به طور کلی می‌توان گفت تحقق اهداف درس تربیت بدنی در مدارس که عبارت‌اند از توسعه ابعاد جسمانی، حرکتی، اجتماعی، فرهنگی و روانی که مستلزم فعالیت معلمان تربیت بدنی متعهد و با سطح دانش حرفه‌ای بالا است (سلیمی و مصلحی، ۱۳۹۵)؛ اما میزان دانش و مهارت معلمان که می‌تواند منجر به موفقیت ایشان در دستیابی به اهداف آموزشی شود، در حد بالایی به سطح آموزش‌هایی دارد که در دوره آماده‌سازی ایشان در دوره تربیت معلم تدارک دیده می‌شود (نامداری پژمان و همکاران، ۱۴۰۱). در دست داشتن چارچوبی علمی و الگویی جامع در این حوزه، می‌تواند به عنوان نقشه عملیاتی برای جاری‌سازی راهبردهای

توسعه حرفه‌ای دانشجو-معلمان تربیت‌بدنی به کار رود. در این راستا سند راهبردی تحول آموزش و پرورش (۱۳۹۰) در قالب بیانیه ارزش‌ها و راهبردهای کلان خود بر ارتقای کیفیت آموزشی مراکز تربیت‌معلم به‌منظور توسعه مستمر شایستگی‌های تربیتی، علمی و حرفه‌ای فرهنگیان و طراحی و ارتقای نظام تربیت حرفه‌ای در آموزش و پرورش تأکید نموده است (طاهری و همکاران، ۱۳۹۲). دانشجومعلمان رشته تربیت‌بدنی الزامات ویژه‌ای (همچون گذراندن واحدهای عملی ورزشی و لزوم تلفیق مباحث نظری و مهارت‌های عملی) را در دوران تحصیل خود دارند که توسعه حرفه‌ای آن‌ها را تحت تأثیر قرار می‌دهد؛ در این راستا داشتن مهارت‌های ورزشی در کنار دانش نظری برای ارائه درس و آموزش موفق امری الزامی است. اگرچه مدل توسعه حرفه‌ای دانشجویان به‌صورت عام و دانشجومعلمان به‌صورت خاص در پژوهش‌های مختلفی مورد توجه بوده است، اما بررسی پیشینه پژوهشی نشان از خلأ پژوهشی در حوزه توسعه حرفه‌ای دانشجومعلمان رشته تربیت‌بدنی دارد. با توجه به اهمیت مهارت‌ها و دانش معلمان تربیت‌بدنی در دو بعد دانش نظری و عملی در حوزه ورزش در ارائه آموزش باکیفیت و اثربخش به دانش‌آموزان و در نهایت رسیدن به اهداف شغلی و سازمانی در این حرفه شغلی، پژوهش حاضر با هدف ارائه مدل کیفی توسعه حرفه‌ای دانشجومعلمان رشته تربیت‌بدنی با استفاده از روش نظریه‌پردازی داده‌بنیاد صورت پذیرفت.

روش پژوهش

به‌منظور دستیابی به توصیف عمیق و دقیق ابعاد و مؤلفه‌های مدل توسعه حرفه‌ای دانشجومعلمان رشته تربیت‌بدنی از روش تحقیق کیفی داده‌بنیاد و با رویکرد اشتراوس و کوربین استفاده شد. در ابتدا مطالعه و بررسی ادبیات تحقیق صورت پذیرفت و سپس مصاحبه‌های عمیق به‌عنوان ابزار اصلی گردآوری داده‌ها، انجام شد. مشارکت‌کنندگان شامل اساتید هیئت‌علمی رشته تربیت‌بدنی دانشگاه‌های فرهنگیان کشور با سابقه کاری بالاتر از ۱۰ سال بودند. علت انتخاب این گروه از اساتید، وجود تجربه کاری مناسب برای تحلیل صحیح و هوشمندانه ابعاد و مؤلفه‌های مدل توسعه

حرفه‌ای دانشجو معلمان رشته تربیت بدنی بود. نمونه‌گیری از طریق نمونه‌گیری هدفمند و با روش گلوله‌برفی انجام گرفت که در این ارتباط پس از انجام ۱۱ مصاحبه اشباع نظری به دست آمد. سؤالات مصاحبه به صورت ساختاریافته و در ارتباط با شرایط علی، زمینه‌ای و مداخله‌گر اثرگذار بر پدیده محوری و همچنین بیان راهبردها و پیامدهای توسعه حرفه‌ای دانشجو معلمان رشته تربیت بدنی طراحی و ارائه شد. کلیه مصاحبه‌ها با اخذ وقت قبلی انجام پذیرفت و مدت زمان انجام مصاحبه‌ها بین ۴۰ تا ۵۰ دقیقه بود. به منظور اعتباربخشی به نتایج پژوهش از معیارهای ارائه شده برای اعتبارسنجی پژوهش‌های کیفی که عبارت‌اند از اعتمادپذیری (روایی درونی)، انتقال‌پذیری (روایی بیرونی)، اطمینان‌پذیری (پایایی) و تأییدپذیری (اعتبار سازه) معادل اقدامات لازم به شرح جدول شماره ۱ انجام گرفت.

جدول ۱. روش‌های اعتبارسنجی یافته‌های پژوهش

<ul style="list-style-type: none"> ▪ برای بررسی پدیده موردنظر، تنها به یک سؤال اکتفا نشد، بلکه از چندین سؤال برای رسیدن به فهم در رابطه با موضوع موردنظر استفاده شد. ▪ برنامه مصاحبه مجدد ارزیابی و محتوا و فرآیندهای آن را بازبینی شد. 	اعتبار سازه (تأییدپذیری)
<ul style="list-style-type: none"> ▪ بررسی توسط اعضا ▪ چندجانبه‌نگری داده‌ها 	روایی درونی (اعتمادپذیری)
<ul style="list-style-type: none"> ▪ تمام مراحل پژوهش برای استفاده احتمالی محققان دیگر، به صورت دقیق صورت مکتوب مستندسازی شد. 	روایی بیرونی (انتقال‌پذیری)
<ul style="list-style-type: none"> ▪ برای تأمین معیار قابلیت اطمینان نیز فرایند انجام مطالعه در اختیار خبرگانی که در پژوهش شرکت نداشتند، قرار گرفت و تأیید شد. 	پایایی (اطمینان‌پذیری)

در رویکرد اشتراوس و کوربین کدگذاری در سه مرحله کدگذاری باز، محوری و انتخابی صورت می‌پذیرد. کدگذاری باز فرآیند تحلیلی است که از طریق آن، مفاهیم شناسایی شده و ویژگی‌ها و ابعاد آن‌ها در داده‌ها کشف می‌شوند. کدگذاری محوری فرآیند ربط‌دهی مقوله‌ها به زیرمقوله‌ها، پیوند دادن مقوله‌ها در سطح ویژگی‌ها و ابعاد است و در نهایت در مرحله کدگذاری

انتخابی یک نظریه از روابط فی مابین مقوله‌های موجود در مدل محوری به نگارش درمی‌آید. در پژوهش حاضر تجزیه و تحلیل داده‌ها در سه مرحله کدگذاری در نرم‌افزار مکس کیودی‌ای^۱ پذیرفت.

یافته‌ها

سه مرحله کدگذاری باز، محوری و انتخابی به منظور بررسی و تحلیل داده‌ها صورت پذیرفت. بر اساس روش مرسوم در نظریه داده‌بنیاد با رویکرد نظام‌مند در مرحله کدگذاری باز، به هر یک از اجزا عنوان و برچسبی داده شد که گویای محتوای داده است؛ در این مرحله ۱۱۸ مفهوم شناسایی شد که پس از حذف موارد تکراری به ۷۷ مفهوم تقلیل پیدا کرد. در مرحله کدگذاری محوری زمینه‌های مشترک بیشتری میان مفاهیم کشف شد که امکان طبقه‌بندی مفاهیم مشابه در قالب طبقه‌بندی‌های یکسان را فراهم می‌آورد. تعداد مقوله‌های کشف‌شده در این مرحله ۳۴ مورد بود. وجوه مشترک مقوله‌های برآمده از مرحله قبلی در مرحله کدگذاری انتخابی، شناسایی و با توجه به اشتراکات موجود در دسته‌بندی کلی‌تر و محدودتری سازمان‌دهی شدند که در نهایت ۱۵ قضیه شناسایی شد. نتایج مرتبط با شرایط علی پدیده محوری پژوهش در جدول شماره ۲ ارائه شده است. در این مطالعه شرایط علی به عواملی اشاره دارد که به توسعه حرفه‌ای دانشجو معلمان رشته تربیت‌بدنی منجر می‌شود.

جدول ۲. مفاهیم، مقولات و قضیه‌های مرتبط با شرایط علی

کدگذاری انتخابی	کدگذاری محوری	کدگذاری باز	
عوامل مرتبط با اساتید	سطح کیفی اساتید از منظر دانش نظری	تسلط بر ارائه مفاهیم نظری در رشته تربیت‌بدنی	
		توانایی تلفیق مهارت‌های عملی و دانش نظری در ارائه درس نظری	
		توانایی آموزش دانش نظری برای دستیابی به اهداف ورزش تربیتی	
	سطح کیفی اساتید از منظر دانش عملی	تسلط بر آموزش مهارت‌های عملی ورزشی	
		تسلط بر قوانین و اصول داوری در رشته‌های ورزشی	
		تسلط بر آموزش اصول استعدادیابی	
	سطح کیفی اساتید از منظر آشنایی با ورزش تربیتی	آشنایی با اهداف ورزش تربیتی	
		آشنایی با نیازهای آموزشی دانشجو معلمان به‌عنوان معلم ورزش در مدارس	
		آشنایی با فرصت‌ها و محدودیت‌های دانشجو معلمان به‌عنوان معلم ورزش در مدارس	
	عوامل مرتبط با امکانات و تسهیلات	تجهیزات ورزشی	فراهم بودن تجهیزات ورزشی مرتبط با رشته‌های ورزشی
			فراهم بودن تسهیلات خرید تجهیزات ورزشی برای دانشجو معلمان رشته تربیت‌بدنی
		تجهیزات تخصصی آموزشی	فراهم بودن تجهیزات تخصصی آموزشی در نظری رشته تربیت‌بدنی
فراهم بودن امکانات تخصصی آموزشی دروس عملی رشته تربیت‌بدنی			
فراهم بودن تسهیلات خرید تجهیزات تخصصی آموزشی در رشته تربیت‌بدنی برای دانشگاه‌های فرهنگیان			
اماکن ورزشی		وجود اماکن ورزشی با سطح کیفی مطلوب از منظر اندازه، نور و...	
		در اختیار بودن زمین‌های ورزشی استاندارد در رشته‌های مختلف ورزشی در اماکن ورزشی دانشگاه	
عوامل مدیریتی	برنامه‌ریزی آموزشی	سطح کیفیت برگزاری واحد کارورزی دانشجویان رشته تربیت‌بدنی	
		تناسب تعداد واحدهای عملی ورزشی و نظری در هر نیم‌سال تحصیلی	
		تناسب ساعات واحدهای عملی ورزشی و نظری در طول روز	
	هماهنگی	سطح هماهنگی‌ها و تعاملات مناسب بین مدارس و دانشگاه	
		سطح تعاملات مناسب بین دانشگاه و سازمان‌های ورزشی	

بر اساس دیدگاه مشارکت‌کنندگان پژوهش، عوامل مرتبط با اساتید، عوامل مرتبط با امکانات و تسهیلات و همچنین عوامل مدیریتی به‌عنوان عوامل علی توسعه حرفه‌ای دانشجو معلمان رشته تربیت‌بدنی شناسایی شد.

مفاهیم و مؤلفه‌های شرایط زمینه‌ای مؤثر بر توسعه حرفه‌ای دانشجو معلمان رشته تربیت‌بدنی در دو قضیه ویژگی‌های فردی و سطح کیفی دانشجویان از منظر نظری و عملی دسته‌بندی شده‌اند که در جدول شماره ۳ قابل مشاهده است.

جدول ۳. مفاهیم، مقولات و قضیه‌های مرتبط با شرایط زمینه‌ای

کدگذاری انتخابی	کدگذاری محوری	کدگذاری باز
ویژگی‌های فردی دانشجویان	انگیزه	سطح انگیزه‌های درونی دانشجویان برای یادگیری
	علاقه	سطح علاقه دانشجویان به حرفه معلمی
		سطح علاقه دانشجویان به ورزش
سطح کیفی دانشجویان از منظر دانش نظری و مهارت عملی	سطح علمی دانشجویان در درس نظری	سطح هوشی دانشجویان در حوزه دروس نظری
		سطح علمی دانشجویان در دوران آموزش متوسطه
	سطح مهارتی ورزشی دانشجویان در دروس عملی	سطح یادگیری دانشجویان در حوزه دروس عملی
		سطوح نخبگی دانشجویان در رشته‌های مختلف ورزشی

جدول شماره ۴ بیان‌گر مفاهیم، مقولات و قضیه‌های مرتبط با شرایط مداخله‌گر در توسعه حرفه‌ای دانشجو معلمان رشته تربیت‌بدنی است. شرایط مداخله‌گر در پژوهش حاضر در قالب دو قضیه محدودیت‌های اقتصادی و عوامل نگرشی در این حیطه شناسایی شد.

جدول ۴. مفاهیم، مقولات و قضیه‌های مرتبط با شرایط مداخله‌گر

کدگذاری انتخابی	کدگذاری محوری	کدگذاری باز
محدودیت‌های اقتصادی	محدودیت‌های اقتصادی در بعد کلان	محدودیت‌های اقتصادی کلی کشور
		محدودیت در واردات تجهیزات ورزشی به کشور به دلایل سیاسی و تحریم
	محدودیت‌های اقتصادی در بخش دانشگاه فرهنگیان	کمبود بودجه آموزش عالی
		هزینه بالای خرید تجهیزات ورزشی باکیفیت برای دانشگاه

	محدودیت‌های اقتصادی در بخش مدارس	پایین بودن بودجه مدارس برای خرید تجهیزات ورزشی باکیفیت
		محدودیت‌های مالی مدارس در خرید متوالی تجهیزات ورزشی با توجه به بالا بودن استهلاک تجهیزات
عوامل نگرشی	جایگاه ورزش تربیتی در مدارس و جامعه	میزان واقف بودن مدیران مدارس به اهمیت زنگ ورزش
		میزان اهمیت دادن مدیران در حوزه استعدادیابی و اعزام تیم‌های ورزشی
		جایگاه زنگ ورزش از دیدگاه والدین
	جایگاه ورزش در جامعه	میزان شناخت و آشنایی افراد جامعه با فواید ورزش در سنین پایین
		میزان اهمیت ورزش پایه از سوی سازمان‌های ذی‌ربط
		جایگاه ورزش در سبب خانوار جامعه

در مرحله کدگذاری ۲۳ مفهوم در قالب ۱۰ مقوله و در نهایت پنج قضیه در حوزه راهبردها شناسایی شد که در جدول شماره ۵ نشان داده شده است.

جدول ۵. مفاهیم، مقولات و قضیه‌های مرتبط با راهبردها

کدگذاری انتخابی	کدگذاری محوری	کدگذاری باز
ارتقا ارتباط دانشگاه و سازمان‌های ورزشی و دانشکده‌های تربیت‌بدنی	ارتباط دانشگاه فرهنگیان و سازمان‌های ورزشی	استفاده از ظرفیت هیئت‌های ورزشی برای برگزاری دوره‌های مربیگری باکیفیت در رشته‌های مختلف ورزشی
		استفاده از ظرفیت هیئت‌های ورزشی برای برگزاری دوره‌های مربیگری باکیفیت در رشته‌های مختلف ورزشی
		برگزاری اردوهای ورزشی (بازدید از ورزشگاه‌ها و...)
	ارتقا ارتباط دانشگاه و سازمان‌های ورزشی و دانشکده‌های تربیت‌بدنی	استفاده از ظرفیت دانشکده‌های تربیت‌بدنی در ارتقای دانش فنی اساتید دانشگاه فرهنگیان
	ورزشی و دانشکده‌های تربیت‌بدنی	شناسایی خلأهای آموزشی موجود و برگزاری کارگاه‌های آموزشی موردنیاز زیر نظر اساتید تخصصی و مجرب (مثل کمک-های اولیه و...)
کاربرد راهبردهای منابع انسانی در ارتقا سطح کیفی اساتید	در نظر گرفتن شایستگی‌های حرفه‌ای در گزینش	در نظر گرفتن شایستگی‌های حرفه‌ای اساتید واحدهای عملی از بعد مهارت عملی، توانایی تلفیق علم و عمل و آشنایی با ورزش تربیتی در هنگام گزینش

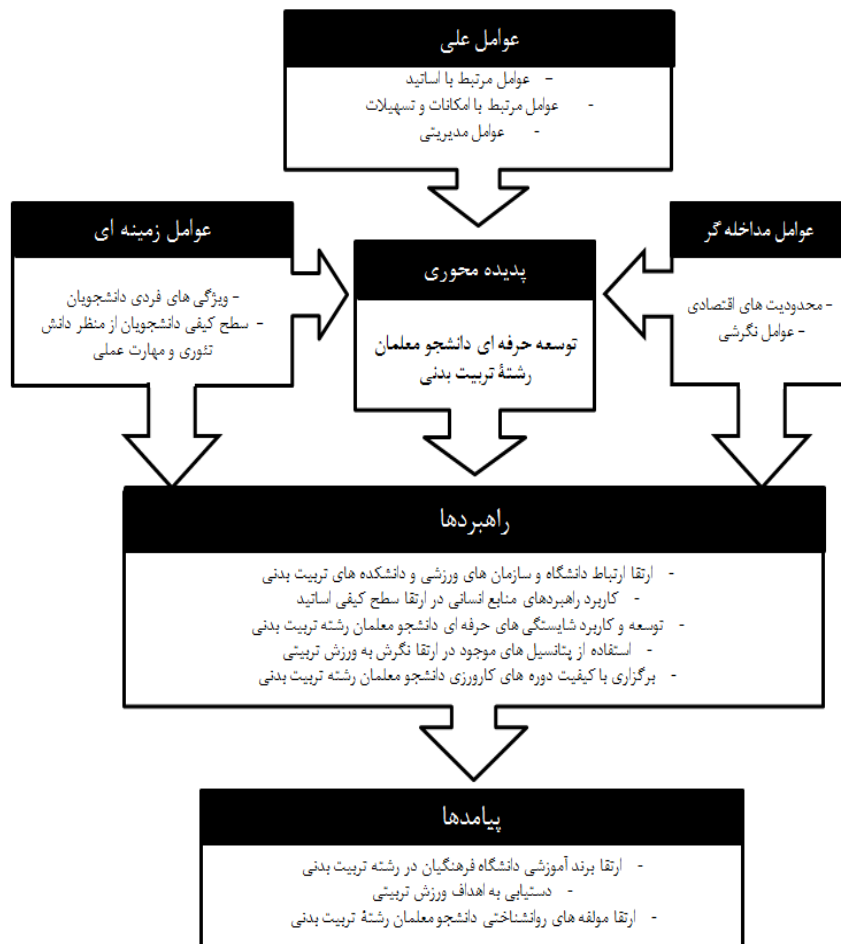
		در نظر گرفتن شایستگی‌های حرفه‌ای اساتید واحدهای نظری از بعد دانش نظری، توانایی تلفیق علم و عمل و آشنایی با ورزش تربیتی در هنگام گزینش
	در نظر گرفتن شایستگی‌های حرفه‌ای در آموزش‌های ضمن خدمت	ارتقا دانش نظری، توانایی تلفیق علم و عمل و تسلط بر ورزش تربیتی در آموزش‌های ضمن خدمت اساتید
		ارتقا مهارت عملی، توانایی تلفیق علم و عمل و تسلط بر ورزش تربیتی در آموزش‌های ضمن خدمت اساتید
توسعه و کاربرد شایستگی‌های حرفه‌ای دانشجو معلمان رشته تربیت-بدنی	توسعه شایستگی‌های حرفه‌ای دانشجو معلمان رشته تربیت-بدنی	شناسایی شایستگی‌های حرفه‌ای تخصصی دانشجو معلمان رشته تربیت-بدنی برای گزینش آنان
		برگزاری رویدادهای ورزشی داخلی بین دانشجویان (شبه المپیادهای دورن مدرسه‌ای) در جهت توسعه شایستگی‌های حرفه‌ای تخصصی دانشجو معلمان رشته تربیت‌بدنی
		شناسایی شایستگی‌های حرفه‌ای دانشجو معلمان رشته تربیت‌بدنی برای به‌کارگیری دانشجویان در مدارس
	کاربرد شایستگی‌های حرفه‌ای دانشجو معلمان رشته تربیت‌بدنی در هنگام گزینش دانشجویان	کاربرد شایستگی‌های حرفه‌ای دانشجو معلمان رشته تربیت‌بدنی در هنگام گزینش دانشجویان
	کاربرد شایستگی‌های حرفه‌ای دانشجو معلمان رشته تربیت-بدنی	در نظر گرفتن شایستگی‌های حرفه‌ای دانشجو معلمان رشته تربیت‌بدنی در به‌کارگیری دانشجویان در مدارس
استفاده از ظرفیت موجود در ارتقا نگرش به ورزش تربیتی	ارتقا نگرش به ورزش تربیتی از طریق رسانه	استفاده از ظرفیت رسانه در نقش ورزش تربیتی در بعد سلامت
		استفاده از ظرفیت رسانه در نقش ورزش تربیتی در بعد قهرمانی
	ارتقا نگرش به ورزش تربیتی در دانشگاه فرهنگیان	الگوسازی معلمان ورزش موفق برای دانشجو معلمان
		آگاه‌سازی دانشجو معلمان از نتایج ورزش تربیتی در بعد خرد و کلان
برگزاری باکیفیت دوره‌های کارورزی دانشجو معلمان رشته تربیت‌بدنی	ارتباط مؤثر با مدارس و مراکز ورزشی تحت نظارت آموزش و پرورش	استفاده از ظرفیت مدارس در برگزاری دوره‌های کارورزی
		برگزاری جلسات هماهنگی اثربخش با مسئولان مدارس در حوزه کارورزی
		ارائه دروس کارورزی در باشگاه‌های زیر نظر آموزش و پرورش و کانون-های ورزشی نواحی
	برنامه‌ریزی آموزشی کارا	استفاده از اساتید مجرب در این حوزه
		اختصاص زمان مناسب برای گذارندن این واحد درسی

پیامدها در قالب قضیه‌های ارتقا برند آموزشی دانشگاه فرهنگیان در رشته تربیت بدنی، دستیابی به اهداف ورزش تربیتی و ارتقا مؤلفه‌های روان‌شناختی دانشجو معلمان رشته تربیت بدنی در جدول شماره ۶ ارائه شده است.

جدول ۶. مفاهیم، مقولات و قضیه‌های مرتبط با پیامدها

کدگذاری انتخابی	کدگذاری محوری	کدگذاری باز
ارتقای برند آموزشی دانشگاه فرهنگیان در رشته تربیت بدنی	ارتقای جایگاه معلمان ورزش	ارتقای جایگاه معلمان ورزش در سطح جامعه
		ارتقای جایگاه زنگ ورزش در ذهن سایر معلمان، مدیران و والدین
		ارتقای جایگاه معلمان ورزش در مدارس
	ارتقا سطح دانش دانشجو معلمان رشته تربیت بدنی	بالارفتن سطح دانش نظریک
بالا رفتن سطح دانش عملی		
دستیابی به اهداف ورزش تربیتی	توسعه استعدادیابی در مدارس و توسعه ورزش پایه	شناسایی دانش آموزان مستعد در مدارس
		معرفی ورزشکاران نخبه به آکادمی‌های ورزشی
		توانایی آموزش ابتدایی دانش آموزان مستعد برای اعزام به مسابقات ورزشی مرتبط
	توسعه علاقه به ورزش از سنین پایه	توانایی ایجاد علاقه در دانش آموزان به ورزش
معلم به عنوان الگویی حرفه‌ای و جذاب برای ورزش		
ارتقای مؤلفه‌های روان‌شناختی دانشجو معلمان رشته تربیت بدنی	ارتقای اعتماد به نفس	ارتقای سطح اعتماد به نفس دانشجو معلمان
	ارتقای خودکارآمدی	ارتقای سطح خودکارآمدی دانشجو معلمان
	ارتقای انگیزه	ارتقای سطح انگیزه شغلی

سازه نهایی مدل توسعه حرفه‌ای دانشجو معلمان رشته تربیت بدنی در شکل ۱ ارائه شده است.

شکل ۱. مدل توسعه حرفه ای دانشجو معلمان رشته تربیت بدنی

بحث و نتیجه گیری

سیاست گذاران در آموزش و پرورش سرمایه گذاری قابل توجهی در رشد حرفه ای معلمان در دوران تحصیل در دانشگاه انجام می دهند. باین حال، برای مؤثر بودن، اقدامات در حوزه توسعه حرفه ای

باید بر اساس شرایط موردنظر و نیازهای واقعی صورت پذیرد (ینن و یوتن، ۲۰۲۰). در پژوهش حاضر از رویکرد نظریه‌پردازی داده‌بنیاد به منظور طراحی مدل توسعه حرفه‌ای دانشجو معلمان رشته تربیت‌بدنی استفاده شد. در این راستا عوامل علی، زمینه‌ای و مداخله‌گر اثرگذار بر پدیده محوری شناسایی و در ادامه راهبردهای مؤثر بر توسعه حرفه‌ای دانشجو معلمان رشته تربیت‌بدنی و همچنین نتایج و پیامدها کشف و ارائه شد. در این پژوهش سه عامل شامل «عوامل مرتبط با اساتید»، «عوامل مرتبط با امکانات و تسهیلات» و «عوامل مدیریتی» به‌عنوان عوامل علی مؤثر در مدل پیشنهادی ارائه شد.

مقولات مربوط به «عوامل مرتبط با اساتید» شامل سطح کیفی اساتید از منظر دانش نظری و عملی و همچنین آشنایی با ورزش تربیتی شناسایی شد. همان‌طور که بیان شد واحدهای درسی ارائه‌شده به دانشجویان تربیت‌بدنی در دو بخش دروس عملی و نظری ورزشی قابل تفکیک است. تدریس دروس عملی شامل آموزش مهارت‌های رشته‌های مختلف ورزشی و قوانین و مقررات رشته مربوطه است و دروس نظری شامل مباحث نظری مرتبط با رشته تربیت‌بدنی در علوم مختلف همچون فیزیولوژی ورزشی، مدیریت ورزشی، آسیب‌شناسی ورزشی، بیومکانیک ورزشی و رفتار حرکتی است. در واحدهای درسی مذکور علاوه بر سطح اساتید در تسلط بر رشته ورزشی موردنظر و همچنین تسلط بر مباحث نظری، میزان آشنایی اساتید با اهداف ورزش تربیتی و توانایی ترکیب مباحث با اهداف ورزش در مدارس می‌تواند کیفیت تدریس اساتید در واحد درسی موردنظر را ارتقا دهد که این امر می‌تواند به‌طور مستقیم بر توسعه حرفه‌ای دانشجو معلمان رشته تربیت‌بدنی مؤثر باشد. برای مثال مدرسی که واحد درسی عملی بدمیتون را تدریس می‌کند، برای این‌که بتواند مهارت‌های حرفه‌ای دانشجو معلمان را برای آماده شدن در حرفه شغلی موردنظر ارتقا دهد، لازم است علاوه بر تدریس مؤثر مهارت‌های رشته ورزشی بدمیتون و آموزش قوانین و مقررات این رشته ورزشی، اصول و نکات مرتبط با شیوه استعدادیابی در این رشته ورزشی، نحوه آموزش به دانش‌آموزان، نحوه اصلاح فنون و اصول مرتبط به اعزام دانش‌آموزان به مسابقات در سطح منطقه و قوانین مربوطه را آموزش دهد. ضعف اساتید در هر یک از عوامل مذکور می‌توان

منجر به ضعف مهارت‌های حرفه‌ای دانشجویان در آینده به‌عنوان معلم ورزش شود. در این راستا ویژگی‌های مرتبط با اساتید در پژوهش عباس‌پور و همکاران (۱۳۹۴) در بررسی الگوی توسعه حرفه‌ای دانشجویان دکتری علوم تربیتی به‌عنوان یکی از عوامل مؤثر مدنظر است؛ همچنین در پژوهش تیبیا و کندی^۱ (۲۰۲۱) نتایج نشان داد عوامل مرتبط با اساتید از عوامل مؤثر بر آمادگی دانشجو معلمان برای استفاده از فناوری در حین تمرین حرفه‌ای است.

عوامل مرتبط با امکانات و تسهیلات به‌عنوان یکی دیگر از عوامل علی مؤثر بر توسعه حرفه‌ای دانشجومعلمان شناسایی شد که در سه بخش تجهیزات ورزشی، تجهیزات تخصصی آموزشی و اماکن ورزشی موردتوجه افراد بود. با توجه به این‌که بخش عمده وظایف معلمان ورزش در مدارس آموزش مهارت‌های حرکتی و ورزشی به دانش‌آموزان است، در اختیار بودن تجهیزات ورزشی همچون توپ، راکت، میله بارفیکس و... در اماکن ورزشی در دروس عملی و تجهیزات آموزشی ورزشی مناسب همچون صفحه شطرنجی، کولیس و... در دروس عملی و نظری می‌تواند در توسعه حرفه‌ای دانشجو معلمان مؤثر باشد. در این راستا در پژوهش کافی، ابوگیه و جانسون^۲ (۲۰۱۹) کمبود منابع و در پژوهش کایا و گودک^۳ (۲۰۱۶) غلبه بر کمبودهای زیرساختی به‌عنوان عوامل خارجی مؤثر بر توسعه حرفه‌ای معلمان شناخته شد.

عوامل مدیریتی شامل دو قضیه «برنامه‌ریزی آموزشی» و «هماهنگی» به‌عنوان سومین عامل علی مؤثر بر توسعه حرفه‌ای دانشجومعلمان شناسایی شد. مفاهیم مرتبط با برنامه‌ریزی آموزشی شامل سطح کیفیت برگزاری واحد کارورزی، تناسب تعداد واحدهای عملی و نظری در طول روز و همچنین در طول نیم‌سال تحصیلی بودند. در این راستا در پژوهش کاشی نهنجی و همکاران (۱۳۹۷) برنامه‌ریزی آموزشی از مؤلفه‌های توسعه حرفه‌ای دانشجومعلمان شناسایی شد. در پژوهش

1. Tiba & Condy
2. Coffie, Aboagye & Johnson
3. Kaya & Gödek

بیلبوکاته و همکاران^۱ (۲۰۲۰) نتایج نشان داد توسعه حرفه‌ای هدفمند و موفق معلمان با جنبه‌های مدیریتی مانند برنامه‌ریزی فعالیت‌ها مرتبط است. با توجه به این‌که بسیاری از موقعیت‌هایی که می‌تواند منجر به ارتقا سطح حرفه‌ای دانشجو معلمان شود، نیاز به هماهنگی دانشگاه فرهنگیان با مدارس (جهت برگزاری باکیفیت دوره‌های کارورزی) و همچنین سازمان‌های ورزشی (جهت برگزاری دوره‌های دانش‌افزایی، کارگاه‌های آموزشی، دوره‌های مربیگری و داوری) است، لازم است برنامه‌ریزی‌های لازم جهت ایجاد ارتباطات مناسب انجام شود.

شرایط زمینه‌ای بیان‌گر مجموعه خاصی از عوامل مؤثر بر توسعه حرفه‌ای دانشجو معلمان رشته تربیت‌بدنی هستند که شرایط و بستر توسعه را فراهم می‌آورند. دو قضیه «ویژگی‌های فردی دانشجویان» و «سطح کیفی دانشجویان از منظر دانش نظری و مهارت عملی» در این زمینه پدیدار شد که به‌عنوان بستری جهت رشد توسعه حرفه‌ای دانشجو معلمان مطرح هستند. اگر موارد یادشده در سطح مطلوبی باشند یعنی دانشجویان انگیزه بالایی برای یادگیری داشته باشند و به حرفه معلمی علاقه‌مند باشند و از طرفی سطح کیفی دانشجویان در هنگام ورود به دانشگاه از نظر دانش علمی و همچنین سطح مهارت‌های حرکتی و ورزشی در سطح بالایی باشد؛ تلاش‌های صورت پذیرفته در بخش‌های دیگر اعم از تلاش اساتید در تدریس، تلاش مدیران در مهیاسازی شرایط و امکانات و تلاش مدیران آموزشی در برنامه‌ریزی‌ها و هماهنگی‌ها به شیوه‌ای اثربخش در توسعه حرفه‌ای دانشجو معلمان رشته تربیت‌بدنی به ثمر خواهد نشست. در پژوهش طاهری و همکاران (۱۳۹۲) در کاوش فرآیند توسعه حرفه‌ای معلمان در مراکز تربیت‌معلم نشان دادند انگیزه‌های بیرونی و درونی به‌عنوان عوامل علی و همچنین عوامل روان‌شناختی به‌عنوان عوامل مداخله‌گر در این حوزه مطرح هستند. از طرفی نتایج پژوهش کاشی نهنجی و همکاران (۱۳۹۷) نشان داد که معلمان که از مهارت‌های سواد اطلاعاتی بالایی برخوردار باشند، توسعه حرفه‌ای بیشتری نیز خواهند داشت. پژوهش کایا و گودک (۲۰۱۶) بیان می‌کنند توسعه حرفه‌ای در تدریس به‌عنوان

1. Bilbokaitė et al.

یک فرآیند مستمر بیان شده است که از آموزش قبل از خدمت شروع و تا آموزش ضمن خدمت ادامه می‌یابد و تغییر در این فرآیند ضروری است. بر اساس نتایج این پژوهش عوامل فردی در کنار عوامل بیرونی به‌عنوان عوامل مؤثر بر توسعه حرفه‌ای معلمان شناخته شدند.

شرایط مداخله‌گر اجرای راهبردها را تسهیل و تسریع کرده و یا به‌عنوان یک مانع دچار تأخیر می‌کند که در پژوهش حاضر در قالب دو قضیه محدودیت‌های اقتصادی و عوامل نگرشی در این حیطه شناسایی شد. با توجه به این که بخش عمده آموزش مؤثر در رشته تربیت‌بدنی نیاز به تجهیزات و امکانات باکیفیت دارد، محدودیت‌های مالی می‌تواند به‌صورت منفی در فرآیند توسعه حرفه‌ای معلمان مؤثر باشد. همچنین از دیدگاه افراد نمونه پژوهش جایگاه ورزش و به‌ویژه ورزش تربیتی در سطوح پایه در سطح مدرسه و جامعه می‌تواند به‌عنوان عاملی مداخله‌گر در توسعه حرفه‌ای معلمان محسوب شود. برای نمونه، این جایگاه می‌تواند در اولویت‌بودن زنگ ورزش در اختصاص منابع موجود در مدارس را تعیین نماید. در پژوهش عباس‌پور و همکاران (۱۳۹۴) شرایط محیطی کلان مانند شرایط اقتصادی و همچنین فرهنگی اجتماعی مانند عوامل مداخله‌گر در توسعه حرفه‌ای دانشجویان دکتری رشته علوم تربیتی شناخته شد.

راهبردها و اقدامات، طرح‌ها و کنش‌هایی هستند که به توسعه حرفه‌ای دانشجومعلمان رشته تربیت‌بدنی کمک می‌کنند. در پژوهش حاضر در مرحله کدگذاری درنهایت راهبردها در قالب پنج قضیه شامل ارتقای ارتباط دانشگاه و سازمان‌های ورزشی و دانشکده‌های تربیت‌بدنی، کاربرد راهبردهای منابع انسانی در ارتقا سطح کیفی اساتید، توسعه و کاربرد شایستگی‌های حرفه‌ای دانشجومعلمان رشته تربیت‌بدنی، استفاده از ظرفیت‌های موجود در ارتقای نگرش به ورزش تربیتی و درنهایت برگزاری باکیفیت دوره‌های کارورزی دانشجومعلمان رشته تربیت‌بدنی شناسایی شد. برگزاری اردوهای آموزشی ورزشی، دوره‌های دانش‌افزایی، کارگاه‌های آموزشی، دوره‌های مربیگری و داوری که از ملزومات توسعه حرفه‌ای دانشجومعلمان تربیت‌بدنی است، نیازمند ارتباطات مؤثر دانشگاه فرهنگیان با سازمان‌های ورزشی به‌ویژه هیئت‌های ورزشی و همچنین دانشکده‌های تربیت‌بدنی برتر در سطح کشور است. برگزاری هم‌اندیشی‌ها و همایش‌های ورزشی

با همکاری دانشکده‌های تربیت‌بدنی و سازمان‌های ورزشی می‌توان از اقدامات مؤثر در این حوزه باشد. یکی دیگر از راهبردها در راستای توسعه حرفه‌ای دانشجو معلمان رشته تربیت‌بدنی در نظر گرفتن شایستگی‌های حرفه‌ای اساتید دانشگاه فرهنگیان در رشته تربیت‌بدنی در هنگام گزینش و همچنین آموزش‌های ضمن خدمت است. در نظر گرفتن معیارهای گزینش و آموزش بر اساس ویژگی‌های منحصربه‌فرد آموزش در رشته تربیت‌بدنی در راستای توسعه حرفه‌ای دانشجو معلمان امری الزامی است که این امر از طریق کاربرد راهبردهای منابع انسانی در راستای ارتقا سطح کیفی اساتید قابل اجرا است. توسعه و کاربرد شایستگی‌های حرفه‌ای دانشجو معلمان رشته تربیت‌بدنی از دیگر راهبردها در حوزه مورد نظر است. شناسایی شایستگی‌های حرفه‌ای تخصصی دانشجو معلمان رشته تربیت‌بدنی برای گزینش دانشجو معلمان، شناسایی شایستگی‌های حرفه‌ای دانشجو معلمان رشته تربیت‌بدنی برای به‌کارگیری دانشجو معلمان در مدارس و همچنین برگزاری رویدادهای ورزشی داخلی بین دانشجو معلمان (شبهه المپیادهای درون‌مدرسه‌ای) در جهت توسعه شایستگی‌های حرفه‌ای تخصصی دانشجو معلمان رشته تربیت‌بدنی از جمله مفاهیم مرتبط با توسعه شایستگی‌های حرفه‌ای دانشجو معلمان رشته تربیت‌بدنی هستند. استفاده از ظرفیت‌های موجود در ارتقا نگرش به ورزش تربیتی از دیگر راهبردهای توسعه حرفه‌ای دانشجو معلمان محسوب می‌شود. استفاده از ظرفیت‌های رسانه در نقش ورزش تربیتی در بعد سلامت و همچنین قهرمانی و از طرفی الگوسازی معلمان ورزش موفق برای دانشجو معلمان و آگاه‌سازی ایشان از نتایج ورزش تربیتی در بعد خرد و کلان از راه‌کارهای اجرایی در این حوزه می‌باشند. نتایج پژوهش جعفریان‌یسار و جعفریان‌یسار (۱۳۹۸) در توسعه صلاحیت‌های حرفه‌ای دانشجو معلمان با تأکید بر کارورزی نشان داد که هدف آموزش‌ها در دانشگاه فرهنگیان، انباشتن ذهن دانشجو معلمان از علوم و دانش نبوده، بلکه انتقال مهارت‌ها و صلاحیت‌های حرفه‌ای است. در این سازمان، یادگیری در بطن و درون فرآیند نهادینه شده، بنابراین هدف اساسی دانشگاه فرهنگیان، ماهر و توانمند بار آوردن دانشجو معلمان در ایجاد

توانایی یادگیری در دانش‌آموزان است؛ همچنین بر اساس نتایج پژوهش موفیداه^۱ (۲۰۱۹) برنامه تمرینی تدریس به دانشجو معلم کمک کرد تا با گرفتن بازخورد از استاد، عملکرد تدریس خود را توسعه دهد. از طرفی نتایج پژوهش تسلیمی و مظفری (۱۴۰۰) نشان داد فرهنگ کارورزی مستمر در زندگی حرفه‌ای معلمان و در هر مقطعی ضروری است؛ لذا با توجه به اهمیت دوره‌های کارورزی یکی از حوزه‌هایی که در بخش راهبردها مورد نظر افراد نمونه قرار گرفت، برگزاری باکیفیت دوره‌های کارورزی دانشجو معلمان رشته تربیت بدنی بود. قضیه‌های مرتبط با این بخش شامل ارتباط مؤثر با مدارس و مراکز ورزشی تحت نظارت آموزش و پرورش و برنامه‌ریزی آموزشی کارا در این حوزه بود. برای اجرای اثربخش دوره‌های کارورزی لازم است از ظرفیت‌های مدارس در برگزاری دوره‌های کارورزی استفاده شود و جلسات هماهنگی اثربخش با مسئولان مدارس در حوزه کارورزی صورت پذیرد و از طرفی لازم است دروس کارورزی در باشگاه‌های زیر نظر آموزش و پرورش و کانون‌های ورزشی نواحی به نحوی باکیفیت برگزار شود. استفاده از اساتید مجرب برای واحد کارورزی و اختصاص زمان مناسب برای گذارندن این واحد درسی از ملزومات برنامه‌ریزی کارا در این حوزه است. با نگاه کلی به راهبردهای توسعه حرفه‌ای دانشجو معلمان به‌طور کلی لزوم هم‌افزایی نیروهای مختلف همچون دانش تخصصی موجود در دانشگاه‌ها، امکانات و دانش عملیاتی موجود در سازمان‌های ورزشی، قابلیت‌های رسانه در ارتقا نگرش، پتانسیل نیروهای داخلی آموزش و پرورش همچون کانون‌های ورزشی و امکانات ورزشی موجود برای جاری‌سازی راهبردها وجود دارد؛ بنابراین پیشنهاد می‌شود به‌منظور دستیابی به اهداف مورد نظر برنامه‌ریزی جامع و منسجم برای به‌کارگیری نیروهای مختلف با در نظر گرفتن امکانات و ظرفیت‌های هر بخش صورت پذیرد.

پیامدها، شامل نتایج مشهود و یا نامشهودی است که در اثر توسعه حرفه‌ای دانشجو معلمان رشته تربیت بدنی ایجاد می‌شود. این پیامدها در قالب قضیه‌های ارتقای برند آموزشی دانشگاه

فرهنگیان در رشته تربیت‌بدنی، دستیابی به اهداف ورزش تربیتی و ارتقا مؤلفه‌های روان‌شناختی دانشجومعلم‌ان رشته تربیت‌بدنی ارائه شده است. در پژوهش عباس‌پور و همکاران (۱۳۹۴) پیامدهای فردی مانند رشد و خودشکوفایی فردی و هویت‌پذیری علمی-تخصصی از جمله پیامدهای توسعه حرفه‌ای دانشجویان دکتری رشته علوم تربیتی شناخته شد. اهداف ورزش تربیتی که همان تربیت و پرورش متعادل جسمانی، مهارتی، شناختی، عاطفی و اجتماعی است، از اهداف مهم سازمان‌های ورزشی کشور در سطح مدارس است به امکانات و تسهیلات گسترده‌ای نیاز دارد تا بتواند در دوران تربیت‌پذیری، نگرش مثبتی نسبت به ورزش و فعالیت‌های حرکتی در کودکان و نوجوانان ایجاد کند (راسخ و همکاران، ۱۳۹۷). یکی از منابع ارزشمند در این راستا وجود معلمان ورزش است که از سطح بالایی مهارت‌های حرفه‌ای برخوردارند. لذا توسعه حرفه‌ای دانشجومعلم‌ان رشته تربیت‌بدنی می‌تواند منجر به اهداف ورزش در آموزش و پرورش به نحوی مطلوب شود.

یکی از مسائل عمده در آموزش و پرورش، بالا بردن دانش، مهارت‌ها، توانایی‌ها و انگیزه‌های معلمان در این سازمان است و این پیشرفت، جز در سایه توسعه حرفه‌ای و یادگیری مهارت‌های حرفه‌ای امکان‌پذیر نیست. یادگیری مهارت‌های حرفه‌ای در دوران دانشجویی یعنی زمانی که دانشجومعلم‌ان در دانشگاه فرهنگیان به تحصیل و یادگیری مهارت‌های حرفه‌ای مشغول‌اند، می‌تواند اثربخشی مضاعفی داشته باشد، چراکه در این برهه زمانی، دانشجویان بر یادگیری متمرکز بوده و با هدف آمادگی برای ورود به حرفه معلمی مشغول به تحصیل هستند. با توجه به اهمیت درس ورزش در مدارس، با در نظر گرفتن ویژگی‌های رشته تربیت‌بدنی و شرایط خاص معلمین ورزش لزوم پژوهشی خاص به منظور ارائه مدلی علمی و جامع در حوزه توسعه حرفه‌ای دانشجومعلم‌ان ضروری به نظر می‌رسید که محقق در این پژوهش این موضوع را مورد توجه قرار داد. پژوهش حاضر مدل توسعه حرفه‌ای دانشجومعلم‌ان رشته تربیت‌بدنی را بدون در نظر گرفتن متغیرهایی همچون جنسیت و یا موقعیت جغرافیایی توسعه داد، اگرچه این متغیرها به صورت جزئی می‌تواند عوامل مختلف در مدل مورد نظر را تحت تأثیر قرار دهد؛ که این مسئله به عنوان یک

محدودیت در پژوهش حاضر در نظر گرفته می‌شود. در این پژوهش مدل توسعه حرفه‌ای دانشجومعلمان رشته تربیت‌بدنی بر مبنای نظر اعضای هیئت‌علمی رشته تربیت‌بدنی دانشگاه فرهنگیان صورت پذیرفت؛ اما با توجه به این امر که دانشجومعلمان رشته تربیت‌بدنی به‌عنوان یادگیرنده و افرادی که در بطن کار قرار دارند می‌توانند از بعدی دیگر عوامل و مؤلفه‌های تشکیل‌دهنده مدل توسعه حرفه‌ای دانشجویان را درک کنند، لذا پیشنهاد می‌شود پژوهشگران در پژوهش‌های آینده از نظرات دانشجومعلمان رشته تربیت‌بدنی در این حوزه استفاده کنند. توسعه حرفه‌ای دانشجومعلمان رشته تربیت‌بدنی نیازمند همتی والا و دلسوزانه و با توجه به ویژگی‌های خاص این رشته دانشگاهی، نیازمند دانش تخصصی لازم در این زمینه است، بنابراین پیشنهاد می‌شود برای جاری‌سازی راهبردها از مدیران متعهد و متخصص در حوزه ورزش و یا از مشاوران آگاه و متخصص ورزشی بهره گرفته شود تا در نهایت جاری‌سازی راهبردها به شیوه‌ای مؤثر و کارا صورت پذیرد.

منابع

- اسداللهی، فاطمه؛ مهرمحمدی، محمود؛ طلایی، ابراهیم؛ حاتمی، جواد (۱۳۹۷). تبیین نظری روایت‌نگاری تأملی و توسعه حرفه‌ای دانشجومعلمان: ارائه مدل مفهومی مبتنی بر «سنتز فرا تفسیر». *نظریه و عمل در برنامه درسی*، ۷(۱۲)، ۱۴۹-۱۹۲.
- پرهیزگار، مرتضی؛ پورآتشی، مهتاب (۱۳۹۵). مدل جامع ارتقای مهارت‌های حرفه‌ای و کارآفرینی دانشجویان علوم انسانی. *آموزش در علوم انسانی*، ۱، ۱۳۳-۱۵۴.
- تسلیمی، مهناز؛ مظفری، زهرا (۱۴۰۰). تأثیر کارورزی حرفه‌ای در توسعه حرفه‌ای معلمان. *مطالعات آموزشی، مرکز مطالعات و توسعه آموزش پزشکی دانشگاه علوم پزشکی ارتش*، ۱۰(۱)، ۴۳-۵۰.
- جعفریان‌یسار، حمید؛ جعفریان‌یسار، فرزانه (۱۳۹۸). توسعه صلاحیت‌های حرفه‌ای دانشجومعلمان با تأکید بر کارورزی. *مطالعات کارورزی در تربیت‌معلم*، ۱(۱)، ۵۴-۷۶.

- حسینی، میرزاحسن؛ کمالی مقدم، سمانه؛ هرندی، آذین (۱۳۹۷). ارائه مدلی جهت توانمندسازی دانشجویان علوم پزشکی با رویکرد استقرار دانشگاه ارزش آفرین. *راهبردهای آموزش در علوم پزشکی*، ۱۱ (۶)، ۱۲۹-۱۳۸.
- خروشی، پوران (۱۳۹۹). چگونگی توسعه مهارت‌های حرفه‌ای دانشجو معلمان در دانشگاه فرهنگیان. *چهاردهمین کنفرانس ارزیابی و تضمین کیفیت در نظام‌های دانشگاهی، تهران*.
- راسخ، نازنین؛ سجادی، احمد؛ رضوی، محمدحسین؛ دوستی، مرتضی (۱۳۹۷). تحلیل ساختار ورزش تربیتی ایران. *پژوهش در ورزش تربیتی*، ۱۴، ۱۷-۴۴.
- رستمی، پیمان؛ ویسی، کوروش؛ غفوری، فرزاد؛ علی‌آبادی، سمیرا (۱۳۹۹). طراحی الگوی شایستگی دانشجو معلمان تربیت‌بدنی دانشگاه فرهنگیان بر اساس نظری داده‌بنیاد. *مطالعات آموزشی و آموزشگاهی*، ۹(۲)، ۶۳-۸۹.
- رستمی، پیمان؛ ویسی، کوروش؛ غفوری، فرزاد؛ علی‌آبادی، سمیرا (۱۴۰۰). شناسایی شاخص‌های شایستگی دانشجو معلمان تربیت‌بدنی و عوامل زمینه‌ای مؤثر بر آن. *تعلیم و تربیت*، ۳۷(۱)، ۱۰۳-۱۲۰.
- سلیمی، مهدی؛ مصلحی، لیلا (۱۳۹۵). شناسایی مؤلفه‌ها و شاخص‌های ارزشیابی استادان تربیت‌بدنی عمومی. *پژوهش در ورزش تربیتی*، ۱۰، ۱۷-۳۴.
- طاهری، مرتضی؛ عارفی، محبوبه؛ پرداختچی، محمدحسین؛ قهرمانی، محمد (۱۳۹۲). کاوش فرایند توسعه حرفه‌ای معلمان در مراکز تربیت معلم: نظریه داده بنیاد. *نوآوری‌های آموزشی*، ۱۲(۴۵)، ۱۴۹-۱۷۶.
- عباس‌پور، عباس؛ رحیمیان، حمید؛ پورکریمی، جواد؛ تقوی قره‌بلاغ، حسین (۱۳۹۴). بررسی الگوی توسعه حرفه‌ای دانشجویان دکتری علوم تربیتی بر اساس نظریه زمینه‌ای. *آموزش عالی ایران*، ۷(۱)، ۹۱-۱۱۸.
- کاشی نهنجی، وحیده؛ اسفندیاری مقدم، علیرضا؛ عرفانی، نصرالله (۱۳۹۷). تدوین مدل ساختاری استاندارد توسعه حرفه‌ای دانشجو معلمان دانشگاه فرهنگیان بر مبنای سواد اطلاعاتی آن‌ها. *فصلنامه مشاوره شغلی و سازمانی*، ۱۰(۳۶)، ۶۹-۱۰۲.

کاشی نهنجی، وحیده؛ اسفندیاری مقدم، علیرضا؛ عرفانی، نصرالله (۱۳۹۹). تدوین مدل اندازه‌گیری استانداردهای خرد و کلان توسعه حرفه‌ای دانشجومعلم‌ان دانشگاه فرهنگیان. فصلنامه مشاوره شغلی و سازمانی، ۱۲(۴۳)، ۱۵۱-۱۷۲.

مصطفائی، فاطمه (۱۳۹۶). ارائه الگویی برای توسعه حرفه‌ای دانشجومعلم‌ان. اولین همایش ملی علوم اجتماعی، علوم تربیتی، روانشناسی و امنیت اجتماعی، تهران.

مصلحی، لیلا؛ داوری، فرزانه (۱۴۰۱). شاخص‌های تدریس اثربخش اساتید رشته تربیت بدنی دانشگاه فرهنگیان. مطالعات آموزشی و آموزشگاهی، ۱۱(۲)، ۳۹-۶۱.

نامداری پژمان، مهدی؛ میرکمالی، سیدمحمد؛ پورکریمی، جواد؛ فراستخواه، مقصود (۱۴۰۱). الگوی تضمین کیفیت آماده‌سازی دانشجومعلم‌ان در نظام تربیت معلم ایران. تعلیم و تربیت، ۳۸(۴)، ۷-۲۸.

Al-Asefer, M., Abidin, N. (2021). University Programs As Tools for Graduates' Employability from Employers' Perspectives: A Review of Academic Literature. *South East Asia Journal of Contemporary Business, Economics and Law*, 25(2), 1-10. https://seajbel.com/wp-content/uploads/2022/01/SEAJBEL25.ISU-2_65.pdf

Al-Ofi, A. (2022). Evaluating the Effectiveness of Continuous Professional Development Programs for English Language Teachers. *International Journal of Education and Research*, 10(2), 89-106. DOI, 10.29333/ejecs/1750

Bilbokaitė, R., Šedeckytė-Lagunavičienė, I., Tumlovskaja, J., Bilbokaitė-Skiauterienė, I. (2020). Teachers' Professional Development: Main Factors Fostering Progress of Education. *Proceedings of EDULEARN20 Conference*, 8580- 8587. DOI:10.21125/edulearn.2020.2108

Coffie, I., Aboagye, G. K., Johnson, E. A. (2019). Contextual Factors Affecting Professional Development Implementation: A Study from College Physics Tutors in Ghana. *American Journal of Educational Research*, 7(11), 824-829. DOI:10.12691/education-7-11-11

El-Islami, A., Anantanukulwong, R. Faikhamta, CH. (2022). Trends of Teacher Professional Development Strategies: A Systematic Review. *International Journal of Education*, 10(2), 1-8. DOI:10.34293/education.v10i2.4628

Fairman, J. C., Smith D. J., Pullen, P. C., & Lebel, S. J. (2020). The challenge of keeping teacher professional development relevant. *Professional Development in Education*, 49(2), 197-209. 10.1080/19415257.2020.1827010

- Ji, X. (2022). Prospective Study on Professional Competence Development Planning of Higher Education Teachers in the Context of Big Data. *Mobile Information System*, 2, 1-10. DOI:10.1155/2022/6375363
- Kaya, V. H., & Gödek, Y. (2016). Perspectives in regard to factors affecting the professional development of science teachers. *Journal of Human Sciences*, 13(2), 2625. DOI:10.14687/jhs.v13i2.3769
- Lu, C., Barrett, J., Lu, O. (2020). Teaching physical education teacher education (PETE) online: Challenges and solutions. *Brock Education Journal*, 29(2), 13. DOI:10.26522/brocked.v29i2.828
- Mufidah, N. (2019). The Development of Pre-Service Teachers' Teaching Performance in the Teaching Practice Program at English Department of State Islamic University of Antasari Banjarmasin. *Dinamika Ilmu*, 19(1), 97-114. DOI:10.21093/di.v19i1.1469
- Osterlie, O., & Kristensen, G. O. (2023). Norwegian Physical Education Teacher Education Students' Perceptions of the Subject Physical Education: A Qualitative Study of Students' Reflections before Starting Their Studies. *Education Science*, 13(5), 499. DOI: 10.3390/educsci13050499
- Sancar, R., Atal, D., Deryakulu, D. (2021). A new framework for teachers' professional development. *Teaching and Teacher Education* 101(2), 103305. DOI:10.1016/j.tate.2021.103305
- Sherwood, H. A. (2018). Profiles of Pre-service Teacher Education: An Investigation into the Nature of Selected Exemplary Programs in Jamaica and Michigan. *Journal of Education and Learning*, 7(2), 139-156. DOI:10.5539/jel.v7n2p139
- Sum, R. K., Wallhead, T. L., Ha, A. S., Sit, C. (2018). Effects of physical education continuing professional development on teachers' physical literacy and self-efficacy and students' learning outcomes. *International Journal of Educational Research*, 88, 1-8. DOI:10.1016/j.ijer.2018.01.001
- Thomson, S. B., Ouedraogo, N., Horbay, M. & Rahman Khan, M. A. (2021). Effectiveness of human resource management practices in developing countries: a case study on recruitment practices. *Bangladesh Journal of Public Administration*, 29(2), 116-139. DOI:10.36609/bjpa.v29i2.223
- Tiba, C., and Condy, J. L. (2021). Identifying Factors Influencing Pre-Service Teacher Readiness to Use Technology During Professional Practice. *International Journal of Information and Communication Technology Education*, 17(2), 149-161. DOI:10.4018/IJICTE.20210401.0a2

- Tyagi, H., Tyagi, H. K. (2019). A Study of Development of Insight and Knowledge in Pre-Service Teachers through School Experience Program. *Asia-Pacific Journal of Teacher Education*, 15(2), 1-3. DOI:10.36268/JTER/15200
- Yenen, E., & Yontem, M. (2020). Teachers Professional Development Needs: A Q Method Analysis. *Discourse and Communication for Sustainable Education*, 11(2), 159-176. DOI:10.2478/dcse-2020-0024
- Zakiyuddin, V. (2019). Teacher Professional Development. *International Conference on English Language Teaching*, 327-331. DOI:10.2991/assehr.k.200427.066
- Zhou, H., Liu, X. (2019). Narrative Research on the Professional Development of PE Teachers. *Proceedings of the 2nd International Workshop on Education Reform and Social Sciences*. DOI:10.2991/assehr.k.191206.044.